
2005-6-RE

CAUSA 2005-6-RE

Número de registre 24-2005. Recurs d'empara

AUTE DEL 24 DE FEBRER DEL 2005

BOPA núm. 16, del 3 de març del 2005

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional l'11 de gener del 2005 per la representació processal del Sr. Robert Lluís Bosma Minguez, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 18 de novembre del 2004 i contra l'aute del 22 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la lesió del dret a la jurisdicció i que anul·li les resolucions objecte de recurs "reposant a la part recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 21 de gener del 2005;

Havent escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez.

Antecedents

Primer

El 29 de març del 2004, la Secció Civil del Tribunal Unipersonal de la Batllia va declarar la separació matrimonial del Sr. Robert Lluís Bosma Minguez i de la Sra. M. Carme Cortés Heredia i va establir unes mesures reguladores de la separació, entre les quals l'atribució a l'esposa de l'ús del domicili conjugal, el manteniment de la pàtria potestat de la filla menor compartida entre els dos progenitors, l'atribució a la mare de la guarda i custòdia de la nena, l'establiment del règim de visites del pare i, a més del pagament de la meitat de les despeses extraordinàries de la filla, la fixació d'una pensió d'aliments de 450,00 euros a càrrec del pare.

Segon

La Sra. M. Carme Cortés Heredia va apel·lar la sentència de la Batllia i va demanar l'atribució d'una pensió compensatòria de 200,00 euros mensuals fins a l'amortització del préstec hipotecari que pesa sobre l'habitatge que fou el domicili conjugal.

Tercer

El 18 de novembre del 2004, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va estimar el recurs d'apel·lació, va fixar una pensió compensatòria de 200,00 euros a càrrec del Sr. Robert Lluís Bosma Minguez fins a l'amortització del préstec hipotecari, sempre i quan l'apel·lant no conviqués amb una altra persona, i va confirmar els demés pronunciaments de la sentència de la Batllia.

Efectivament, la Sala Civil va considerar vàlid el pacte desè contingut en el "Conveni regulador de separació" que van subscriure els consorts el 5 de març del 2003 i que establia una pensió compensatòria superior. La Sala Civil manifestava que "Els convenis que els cònjuges pacten fora del procés matrimonial tenen plena eficàcia si recauen sobre béns o drets dels quals en poden disposar lliurement, ja que són contractes convinguts entre persones adultes amb plena capacitat i disponibilitat patrimonial i, per consegüent, poden establir o renunciar una pensió compensatòria amb tota llibertat."

Quart

La representació processal del Sr. Robert Lluís Bosma Minguez va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra la sentència del Tribunal Superior de Justícia per considerar que no era congruent amb les peticions de les parts.

El 22 de desembre del 2004, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident de nul·litat.

Cinquè

L'11 de gener del 2005, la representació processal del Sr. Robert Lluís Bosma Minguez va presentar un recurs d'empara contra les resolucions esmentades de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per vulneració de l'article 10 de la Constitució. El recurrent va considerar que la Sala Civil no s'havia pronunciat sobre tots els extrems sotmesos a la seva jurisdicció, concretament, sobre els fets següents: que ell no volia pagar una pensió compensatòria sinó pagar la seva part de la quota del préstec hipotecari del que fou el domicili conjugal, la qual cosa ja està fent, que no es compleixen les condicions objectives que estableix l'article 57 de la Llei qualificada del matrimoni per fixar una pensió compensatòria, que és fals que fos advertit de les conseqüències de la signatura del pacte relatiu a la pensió esmentada i que no existeix un desequilibri patrimonial entre els cònjuges susceptible de justificar aquesta pensió compensatòria. Seguidament, el recurrent demostra que les seves despeses són superiors als seus ingressos i que, per tant, la Sala Civil no ha tingut en compte les greus conseqüències de la seva decisió.

Per acabar, el recurrent sol·licita al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la lesió del dret a la jurisdicció i que anul·li les resolucions objecte de recurs "reposant a la part recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries."

Sisè

El 21 de gener del 2005, el Ministeri Fiscal va presentar un informe que constata que la Sala Civil s'havia pronunciat en relació amb les pretensions adduïdes per la part apel·lant que centraven l'objecte del procés i que "no hagi donat lloc a les argumentacions i al·legacions exposades per l'avui recurrent en empara, no comporta una vulneració del dret a la jurisdicció, confontent-se novament el recurs d'empara amb una tercera instància o recurs de cassació per a la revisió i valoració de la prova practicada durant el procés ordinari, motiu pel qual han de decaure les pretensions del recurrent en no haver-se produït les vulneracions al dret fonamental a la jurisdicció per ell al·legades."

Per consegüent, el Ministeri Fiscal va sol·licitar la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2005-6-RE per manca de contingut constitucional en la pretensió formulada, de conformitat amb el que disposa l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

Com pot observar-se en els antecedents d'aquesta resolució, la demanda en empara s'origina per l'acceptació parcial del recurs d'apel·lació presentat per la part adversa davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia en el decurs del procés a quo. La sentència consegüent va estimar, com sol·licitava l'apel·lant, que el recurrent en empara actual abonés una pensió compensatòria a l'altra part, durant un període de temps determinat, perquè ambdues parts ho havien acordat així en el conveni de regulació de la separació matrimonial. El recurrent va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta sentència i, un cop desestimada, va presentar aquest recurs d'empara constitucional. En la seva demanda en empara es reproduïen tots els arguments que ja havien estat exposats en l'escrit d'incident de nul·litat d'actuacions i que van ser contestats per l'aute del Tribunal Superior de Justícia que va posar fi a aquest procediment.

El demandant ha anat al·legant que la sentència dictada en apel·lació incorria en incongruència omissiva. D'acord amb els dos escrits (el de l'incident de nul·litat d'actuacions i el d'empara), la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia no ha tingut en compte totes les qüestions esgrimides, tal com recull l'antecedent cinquè d'aquest aute.

Per part seva, en l'aute de desestimació de l'incident de nul·litat d'actuacions, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va afirmar que la sentència de la qual es pretén l'anul·lació "va ser perfectament congruent amb les peticions de les parts, amb els motius del recurs i amb els pertinents de la seva impugnació". A més, indicava que "La "ratio decidendi" de la nostra resolució rau –tal com en ella s'exposa– que els esposos van subscriure lliurement un "conveni regulador de separació" (...). Vàrem argumentar que els convenis que els cònjuges pacten fora del procés matrimonial tenen plena eficàcia entre les parts si recauen sobre drets o béns de què en puguin disposar lliurement, com és el cas de les pensions compensatòries". I per acabar, declarava que totes les altres al·legacions del demandant –i l'aute les citava expressament– obviaven la ratio decidendi de la sentència que "no va ser altra que **l'existència d'un pacte vàlid i eficaç que s'havia de complir**, perquè l'impugnat de la nostra decisió "no podia contradir el que llavors va convenir" (com se li va exposar en la nostra Sentència)."

La conseqüència de la comparació entre les al·legacions i les resolucions judicials objecte de recurs no deixa cap mena de dubte: no existeix cap mena d'indici d'incongruència en aquestes darreres. La incongruència rau més aviat en les al·legacions mateixes del recurrent, que no ofereixen cap prova processal rellevant que demostrï que el pacte firmat i vàlid sobre la pensió compensatòria era inexistent o nul. Per tant, les altres al·legacions, que el Tribunal Superior de Justícia rebutja –com s'ha vist– de manera motivada, manquen de tota pertinència per a la incongruència omissiva que es

pretén. I no són pertinents perquè, com ha subratllat el Ministeri Fiscal i afirmat sovint aquest Tribunal Constitucional, la incongruència ha de produir-se per haver atorgat una cosa diferent (de manera positiva o negativa) d'allò que constitueix el nucli de la pretensió en el sentit tècnic processal. En aquest cas, el nucli (el reconeixement de l'obligatorietat de la pensió compensatòria) el va fixar la part apel·lant i va fonamentar la seva petició en la validesa de l'acord del conveni de separació matrimonial; davant d'aquesta validesa (a la vegada fonament de la decisió judicial), el recurrent no va provar res, i la resta de les seves manifestacions van ser totalment alienes a l'objecte litigiós: si el Tribunal Superior de Justícia va resoldre l'apel·lació en el sentit en què el va resoldre, ho va fer delimitant amb precisió la seva ratio decidendi (la validesa del pacte d'abonament de la pensió compensatòria), de manera que qualsevol altra consideració (d'altra banda expressament rebutjada per l'òrgan jurisdiccional) no afectava la congruència, ni cap altre dret deduïble de l'article 10 de la Constitució. El corollari és la legitimitat total tant de la sentència judicial com de l'aute que va resoldre l'incident de nul·litat d'actuacions.

Per tant s'ha produït una manca evident de contingut constitucional que impedeix la continuïtat en la tramitació d'aquest recurs d'empara.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2005-6-RE, interposat per la representació processal del Sr. Robert Lluís Bosma Minguez, contra la sentència del 18 de novembre del 2004 i contra l'aute del 22 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, pel Tribunal Constitucional, el 24 de febrer del 2005.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

President

Vicepresident

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat